

PURA, VANNOMRÅDE BUNNEFJORDEN MED ÅRUNGEN- OG GJERSJØVASSDRAGET”

Møtegruppe: Temagruppe Kommunalteknikk, overvann og spredt bebyggelse

Til stede: Line Lid Brække, Nordre Follo kommune (møteleder)
 Nasser Berhanu Mohammed, Frogn kommune
 Karoline Dahl Myrstad, Ås kommune
 Andrea Borge, Nesodden kommune
 Anita Borge, PURA

Forfall: Helge Klevengen, Nordre Follo kommune
 Sturle Holan, Frogn kommune
 Anne Siri Haddeland, Oslo kommune
 Hilde Bergheim Naustdal, Nordre Follo kommune

Møtested: Rådhuset i Frogn, møterom Oscarsborg

Møtetid: 17.10.2023 kl. 10:00 – 14:00

Referent: Nasser Mohammed, Frogn kommune

Neste møte: 23.01.2024, Tangenten, Nesodden kommune

Sak nr.	Tema	Vedtak/oppfølging	Ansv.
1	Deltakelse i gruppen	Gikk ut, siden Sturle Holan ikke var til stede.	
2	Godkjenning av møtereferat fra 06.06.2023	Referatet ble godkjent med noen små merknader i sak 4 og 5. Justeres i henhold til dette og legges ut på hjemmesiden til PURA.	alle Anita
3	Tilførselsdata - årsrapportering for 2023	Line viste til "Huskelisten" (veiledningen) for rapporteringen og ba om kommentarer/spørsmål fra gruppen. Diskusjon rundt fosfor i overløp. Gruppen bistår hverandre i å få inn riktige verdier for dette i rapporteringen.	alle

		<p>Frist for rapportering for 2023 er 15.02.2024.</p> <p>Neste møte i gruppen avholdes i god tid før fristen, og gruppen får da anledning til å stille spørsmål om rapporteringen.</p>	
4	<p>PURA-seminar på Thon Hotel, Ski den 28.11.2023 kl. 09.00 – 15.00.</p>	<p>Anita redegjorde for status for planleggingen og programmet. Hele gruppen ble oppfordret til å melde seg på.</p>	<p>Anita alle</p>
5	<p>Utbedringer/arbeider og tilsyn i spredt bebyggelse 2023.</p>	<p>Runde rundt bordet: Status for arbeidet med spredt bebyggelse. Hva er gjort siden sist, - utfordringer? Aktivitet ift. mål i kommunenes planer.</p> <p>Nord Follo kommune: Det ble i mai gjennomført tilsyn på til sammen 146 avløpsanlegg som lå både i nedslagsfeltet til Morsa og PURA. Av disse anleggene var det 80 minirensanlegg hvorav kun 59 anlegg kunne prøvetas. 39 % av anleggene fungerte optimalt, mens 41 % hadde store driftsproblemer. Tilsynet avdekker at det er mye som må følges opp med minirensanlegg, men det er en forbedring fra i 2022 hvor det ble kjørt tilsyn i nedbørsfeltet til Morsa og hvor kun 33 % av anleggene fungerte optimalt og 49 % hadde store driftsproblemer. Kommunen har oversendt alle resultatene til leverandørene av minirensanlegg og stilt krav om redegjørelse og bedre oppfølging.</p> <p>I nedslagsfeltet til PURA ble det kjørt tilsyn på alle avløpsanleggene i nedbørsfeltene til Nærevann, Midsjøvann og Østensjø. Dette omfatter 76 avløpsanlegg som til sammen renser avløpet for 88 boliger. Det ble avdekket 4 avløpsanlegg som ikke var forskriftsmessige og som må oppgraderes. Alle anleggene er fulgt opp med pålegg om oppgradering.</p> <p>Nordre Follo er godt i gang med å rydde opp i spredt avløp i tidligere Oppegård. Den kommunale ledningen på Svartskog er ferdig og mange har eller er i ferd med å tilknytte seg. Boliger som er omfattet av kloakkeringsprosjektet har fått frist på å tilknytte seg innen 1. mai 2024. Boliger som ikke er tilknyttet innen fristen, vil bli fulgt opp med bruk av pålegg.</p> <p>Oppfølging av avløpsanlegg i nedbørsfeltene til Bunnefjorden, Greverudbekken, Gjersjøen og Gjersjøelva blir fulgt opp med egne frister.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bunnefjorden hadde frist 01.10.2023. Her vil det bli gitt en ny siste frist på ca. 12 mnd. 	<p>Line Nasser Karoline Andrea</p>

		<ul style="list-style-type: none"> • Greverudbekken (kun 3 anlegg) har frist til 01.05.2024 • Gjersjøen har siste frist 01.05.2024 • Gjersjøelva har litt forskjellige frister pga ulovligheter og forskjellige hendelser. De fleste har allerede oppgradert. Her er det også anlegg med dagmulkt for å fremtvinge handling. <p>Frogn kommune: Området Dal/Brevik står i bero på grunn av langvarig utredning om VA i Nordre Frogn.</p> <p>Ås Kommune: Følger opp tilsyn som ble gjennomført i 2022. Det er utført prøvetaking i utvalgte områder, Driftsassistansen er benyttet. Fra dette arbeidet har vi mottatt detaljerte rapporter. Tilsyn på hytter ved Bunnefjorden i sommer. 60 % av tilfellene var svært positive, 20 % hadde mindre utfordringer og 20 % fungerte dårlig, noe som krever videre oppmerksomhet og mulige tiltak.</p> <p>Nesodden kommune: Oppstart og gjennomgang av private avløpsanlegg på Blylaget, i underkant av 40 private anlegg skal være godkjente og i overkant av 20 er ikke godkjente. Tilsyn skal startes opp når våren kommer. I Solbergskogen er de fleste koblet til offentlig nett, de som mangler er det sendt ut varsel om pålegg. De som ikke svarer innen frist i januar vil få pålegg om tilkobling. Reguleringsplan for Ursvik skal etter planen startes opp, slik det ser ut per nå.</p> <p>Oslo kommune: Var ikke til stede på møtet.</p>	
6	<p>Utbedringer/arbeider på kommunalt ledningsnett 2023</p>	<p>Runde rundt bordet: Status for arbeidet på kommunalt ledningsnett. Hva er gjort siden sist, - utfordringer? Aktivitet ift. mål i kommunenes planer.</p> <p>Nordre Follo kommune: Kommunen har flere VA-anlegg som pågår. Anlegg både for å legge til rette for utbygging, samarbeid med Viken fylkeskommune (tidligere Statens Vegvesen), kommunale ledninger som etableres av utbygger, samt egne prosjekter (tiltaksliste).</p> <p>Det jobbes med konseptvurderinger og forprosjekt knyttet mot ytterligere prioriteringstiltak for 2024-2027.</p> <p>Delmål for ledningsfornyelse ligger på vann 1,2 % frem til 2040 og avløp 1% (nyanlegg kommer ikke inn under denne kategorien).</p>	<p>Line Karoline Nasser Andrea</p>

		<p>I bestemmelsene til Nordre Follo kommuneplans arealdel har vi nå fått inn et viktig punkt for å sikre VA i alle reg. planer også der det allerede eksisterer reguleringer: - «Kommuneplanens rekkefølgebestemmelser, bestemmelser om VA, overvann og flomveier, blågrønn faktor/struktur (avgrenset til §§ 4.2–4.5) og bestemmelser til støy (avgrenset til § 16.2), gjelder for alle reguleringsplaner.»</p> <p>Ås kommune: Områderegulering i sentrumsområdet, en del utfordringer, avløpsnettets må utvides. Har utviklet et sterkt samarbeid med planavdelingen. Etter en grundig gjennomgang av delegeringsreglene som har vært i bruk i mange år i kommunen, er det etablert en ny arbeidsfordeling mellom VA og byggesaksavdelingen. VA er nå intern høringspart i byggesaker. Dette er hjemlet i en uttalelse fra departementet, Karoline sender uttalelsen til gruppen.</p> <p>I tillegg igangsettes et nytt prosjekt i sentrum rettet mot lekkasjedeteksjon. Inkluderer spesifikke tiltak i sentrumsområdet, hovedsakelig finansiert av utbyggere, som forventes å dekke minst 90 % av kostnadene. Sanerer ledningsnettets i området Nygård.</p> <p>Frogn kommune: Nye ledningsnett overtas. Jobber fortsatt med å finne løsninger til lekkasje, men sliter med for liten bemanning.</p> <p>Nesodden Kommune: Aktiviteten er for tiden mest i vannområde Indre Oslofjord Vest. I PURAs område er 20 spillvannskummer rehabilitert, det skal strømpeskjøres en del rør.</p> <p>Oslo kommune: Var ikke til stede på møtet.</p>	
7	Overvann	<p>Runde rundt bordet: Status for arbeidet for å redusere ulempene ved overvann i kommunene.</p> <p>Nordre Follo kommune: Kommunen har etablert ny tverrfaglig faggruppe «Overvann og skred». Gruppe overvann og gruppe skred er samlet i en ny gruppe. Regulering tar ansvar og koordinerer gruppa.</p> <p>Kommunen jobber nå med å registrere ekstremværet vi hadde i sensommer/høst. Både Follo brannvesen og Vann og avløp var ute og tok bilder. Viktig kunnskap å ta med seg i videre planlegging av overvann/flomtiltak og planlegging i kommunen.</p>	Line Karoline Nasser Andrea

		<p>Kommunen har laget info til befolkningen vedr. forberedende og akutte tiltak den enkelte kan gjøre på sin eiendom. Fokus på beredskap.</p> <p>Kommunen har fått på plass mye info vedr. overvann/flom gjennom rullering av kommuneplanens arealdel, men det må enda mer kunnskap til. Man ser nå på å lage en skybruddsplan/tiltaksplan og det jobbes med hvilke verktøyer man kan bruke. Viktig med et verktøy flere virksomheter i kommunen kan bruke.</p> <p>Kommunen er med i arbeidet med å revidere overvannsveilederen til Morsa. Når denne veilederen foreligger vil Nordre Follo kommune revidere sin.</p> <p>Line opplyste om at det er ulike overvannsforum kommunene kan delta i. Det er bla annet opprettet et Blågrønt forum som drives av NKF (Norsk kommunalteknisk forening) og forskningsprosjektet SPARE . En tverrfaglig møteplass om overvann og blågrønn infrastruktur i byer og tettsteder. Det nyopprettede forumet vil være en møteplass for samarbeid på tvers av fag, kompetanse, bakgrunn og sektorer, og motivere, inspirere og legge til rette for utprøving av nye løsninger og nye måter å jobbe på.</p> <p>Ås kommune: Byggesak er tydelig på at overvann skal ansvarsbelegges under byggesaken. Både prosjekterende og utførende har et klart ansvar for overvannshåndtering. Kommunen har etablert tilsynsordninger for å sikre overholdelse av krav i byggeprosjekter. Dette bidrar til bedre kvalitetssikring og effektivitet i håndteringen av overvann. Kommunen har egen overvannsnorm, denne skal etter planen revideres. Kommunen deltar også i et prosjekt i Morsa der en overvannsveileder er under utarbeidelse.</p> <p>Frogn kommune: Kommunen er ferdig med en ny overvannsnorm som skal behandles politisk.</p> <p>Nesodden kommune: Økt dimensjonen på noen kulverter etter ekstremnedbøren i august. Mye er gjort på overvann i Hellevik-området.</p>	
--	--	--	--

8	Andre viktige aktiviteter/hendelser i din kommune som også bør rapporteres?	Saken ble utsatt til neste møte på grunn av tidsnød.	
9	Nytt fra PURA	<p>- Reguleringsfiske i Østensjøvann: 3. års reguleringsfiske/utfiske gjennomført i 2023, feltnotat mottatt. Samlet rapport for fiskeundersøkelser og vannkvalitetsovervåking mottas innen 31.12.2023. Løpende dialog med NMBU. Feltnotatet sendes temagruppen.</p> <p>- Erosjonssikring av landbruksbekker: Etter erosjonssikring av Skuterudbekken og Rustadbekken er det gjennomført utvidet vannkvalitetsovervåking i bekken. Rapport for dette sendes gruppen.</p> <p>- Miljørådgivning for bønder i utvalgte områder i PURA: Rådgivning i nedslagsfeltet til Storgrava gjennomført, nå står Bølstadbekken for tur. For rådgivning i Bølstadbekken har vi fått kr. 60.000 fra Viken fylkeskommune. Planlegging av rådgivningen gjennomføres sammen med Follo landbrukskontor.</p> <p>- Forurensninger fra landbruket til vassdragene: Modellkjøring ved Agricat for beregning av jord- og fosfortap fra jordbruksarealer i PURA – gir et kilderegnskap. Rapport for 2022 er snart klar.</p> <p>- Nitrogenbelastning til Bunnefjorden: Norconsult jobber frem en rapport som viser mengde nitrogen tilført fjorden, hvor nitrogenet kommer fra / kilde oppstrøms (jordbruk, urbant område mm.). Ferdigstilles primo desember.</p>	Anita
10	Fastsettelse av neste møtested og -dato	Nesodden 23.01.2024 10.00 -14.00. Referent: Nordre Follo kommune.	
11	Eventuelt	Anita orienterte: Utbygging av område Drøbak City, Dyrløkke, Frogn kommune: Mail til PURA fra Hille Melbye Arkitekter AS med varsel om oppstart av detaljregulering. Hensikten med detaljreguleringen er å legge til rette for bygging av et større bygg med forretning, kontor, tjenesteyting, samt boliger og park. Dette blir sak på møte i prosjektgruppen 25. okt. PURA vil høyst sannsynlig	Anita

		sende et innspill til planarbeidet som omhandler hensyn til vannkvalitet/påvirkning på Storgrava.	
--	--	---	--